

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	H. Verduijn/ M. Kolen	Datum	7 november 2022
Doorkiesnummer	030 2863253	Kenmerk	10475397
E-mail	h.verduijn@utrecht.nl	Onderwerp	Seksuele Gezondheid: afdoening motie en toezeggingen
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Volksgezondheid

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over motie 21/228 “Seksuele gezondheid is een serieuze zaak”, waarin u vraagt om meer soa-consulten mogelijk te maken en de lobby naar het rijk voort te zetten voor een naar rato verdeling van de middelen uit de Regeling Aanvullende Seksuele gezondheidszorg (ASG). Ook gaan wij in deze brief in op toezegging 22/T117 over de PrEP¹-pilot: hoeveel personen kunnen voor PrEP-zorg terecht bij GGD regio Utrecht (GGDrU), hoeveel personen staan op de wachtlijst, kunnen de huisartsen een bijdrage leveren aan het oplossen van de wachtlijst en wat is er verder nodig voor het oplossen van deze wachtlijst? Tot slot gaan wij in op de voor soa- en PrEP-zorg beschikbaar gestelde middelen in het coalitieakkoord 2022-2026, meer specifiek op het plan dat GGDrU hiervoor op ons verzoek heeft opgesteld. Deze drie onderwerpen (lobby ASG, soa-consulten en PrEP-zorg) hangen nauw met elkaar samen; met de coalitiemiddelen compenseren wij een deel van de negatieve consequenties van de verdeelsleutel die het rijk hanteert bij de verdeling van de ASG- en PrEP-middelen.

Korte toelichting op ASG-regeling, soa-poli en PrEP-pilot

Een van de taken van GGDrU is het bevorderen van seksuele gezondheid voor hoogrisicogroepen in de regio Utrecht. Hieronder valt de soa-poli, waar inwoners van de regio Utrecht terecht kunnen voor een soa-consult en seksualiteitshulpverlening als zij tot een hoogrisicogroep behoren. GGDrU ontvangt voor de soa-poli subsidie op basis van de landelijke regeling ASG. GGDrU is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van deze regeling en werkt hierin samen met Volksgezondheid. Voor mensen die niet tot een hoogrisicogroep behoren, is de huisarts het eerste aanspreekpunt. Ook voert GGDrU de landelijke PrEP-pilot uit voor de regio Utrecht. PrEP is een middel dat hiv-infectie kan voorkomen en wordt via de pilot beschikbaar gesteld aan mensen die tot een hiv-hoogrisicogroep behoren. Deze pilot is gestart in augustus 2019 en heeft een looptijd van vijf jaar.

Motie 21/228 ‘Seksuele gezondheid is een serieuze zaak’

Sinds 2017 voeren GGDrU en de gemeente een lobby voor meer budget voor uitvoering van de ASG-

¹ PrEP staat voor Pre Expositie Profylaxe.

regeling: door een herziening van de voor de regio Utrecht ongunstig uitvallende verdeelsleutel, of door het ASG-budget voor de regio Utrecht op te hogen. De consequentie van de huidige verdeelsleutel is onvoldoende laagdrempelige toegang tot soa-zorg en seksualiteitshulpverlening voor hoogrisicogroepen. Omdat GGDrU volgens de ASG-regeling moet doorverwijzen naar de huisarts of andere betrouwbare testmogelijkheden als mensen niet binnen twee weken terecht kunnen, is er in die zin geen sprake van een wachtlijst. De verdeelsleutel van de ASG is zoals eerder aan u meegedeeld erg nadelig voor de regio Utrecht. Zo ontvangt de regio Noord-Holland/Flevoland in 2022 € 13.325.583,- en de regio Utrecht € 1.655.046,-.

Wij informeerden u voor het laatst per brief op [25 november 2020](#) en u vroeg hier opnieuw aandacht voor in uw motie 'Seksuele gezondheid is een serieuze zaak'.

Ook na onze laatste brief aan uw raad hebben gesprekken op ambtelijk en bestuurlijk niveau met het ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport (VWS) niet geleid tot aanpassing van de verdeelsleutel of een ophoging van het ASG-budget voor de regio Utrecht. Verder is bekend geworden dat de ASG-regeling waarschijnlijk per 1 januari 2024 – een jaar later dan aanvankelijk gepland – wordt ondergebracht in de nieuwe Wet publieke gezondheid (Wpg). De lobby om in te zetten op evaluatie van de ASG-regeling met een gunstiger herverdeling van middelen per 1 januari 2023 is hiermee beëindigd. Ook het samen optrekken van GGDrU met andere ASG-regio's en partijen zoals het Aidsfonds had niet het beoogde resultaat. Gedurende het wetgevingsproces van de Wpg en de evaluatieperiode van de ASG blijven wij waar mogelijk invloed uitoefenen op een naar rato verdeling van de middelen. Dit alles stemt ons weinig hoopvol. Wij blijven desondanks samen optrekken met GGDrU en het Aidsfonds. Begin oktober 2022 heeft het ministerie van VWS een beleidsvisie Seksuele Gezondheid naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze beleidsvisie biedt geen handvatten voor extra middelen voor de ASG-regeling voor Utrecht, maar biedt wel mogelijkheden om bij een eventuele behandeling van deze beleidsvisie politieke druk uit te oefenen.

Toezegging 22/117 over de PrEP-pilot

De PrEP-pilot wordt niet uit de ASG-regeling, maar uit andere rijksmiddelen gefinancierd. Het rijk hanteert echter wel de verdeelsleutel van de ASG-regeling. Dat betekent ook in dit geval dat de GGDrU in verhouding tot andere regio's fors minder PrEP-zorg kan bieden. De PrEP-pilot hanteert in tegenstelling tot de soa-poli wel een wachtlijst. In april 2022 hebben wij u toegezegd de wachtlijst voor PrEP-zorg inzichtelijk te maken en een aantal mogelijke oplossingsrichtingen te onderzoeken. U noemde de samenwerking met het Aidsfonds. In de lobby werkt GGDrU sinds dit jaar nauw samen met het Aidsfonds. Het Aidsfonds zet zich in voor een brede beschikbaarstelling van PrEP. Dit heeft hun voortdurende aandacht.

Conform toezegging hebben wij ook aan Huisartsen Utrecht Stad (HUS) de vraag voorgelegd of zij een bijdrage kan leveren aan het verkorten van de wachtlijst voor PrEP. De HUS ziet de oplossing voor de wachtlijstproblematiek in een ophoging van het budget voor GGDrU om de noodzakelijke PrEP-zorg te kunnen leveren, niet door een extra beroep te doen op huisartsen.

In het recente coalitieakkoord hebben wij per jaar 250.000 euro structureel beschikbaar gesteld voor de oplossing van een deel van de tekorten binnen soa-poli en de PrEP-zorg. GGDrU heeft op ons verzoek een plan opgesteld voor de inzet van deze middelen. Het plan is als bijlage meegestuurd; hieronder vatten wij samen wat de uitvoering van dit plan betekent voor de soa-poli en de PrEP-wachtlijst.

Plan inzet coalitiemiddelen soa-poli en de PrEP-zorg

Met het budget van 250.000 euro per jaar voert GGDrU 500 PrEP-consulten en 500 soa- en seksualiteitsconsulten per jaar extra uit voor inwoners van de gemeente Utrecht. Daarnaast wordt een deel van het budget ingezet om beter bereikbaar te zijn voor groepen die nu minder gezien worden,

maar wel voor deze zorg in aanmerking komen. Dit zijn mensen met een lage sociaal economische status, een praktische opleiding en/of een niet-westerse migratieachtergrond. Om dit te bewerkstelligen, wordt samengewerkt met sleutelfiguren in die wijken waar een relatief groot deel van deze doelgroepen woont, en andere intermediairs die hierin een rol kunnen spelen. Ook start GGDrU met soa-sprekuren in bepaalde wijken van Utrecht om in de praktijk te ervaren of dit leidt tot verbeterd bereik van deze groepen.

Zoals eerder toegelicht verwijst de soa-poli naar de huisarts of andere betrouwbare testaanbieders als iemand niet binnen twee weken een consultafpraak kan krijgen. Een wachtlijst mag volgens de ASG-regeling niet aangelegd worden. Binnen de PrEP-pilot mag dit wel. Zodoende kan GGDrU wel aangeven wat het effect van de extra middelen op de PrEP-wachtlijst is. Op de wachtlijst staan per 1 oktober 2022 364 personen. Let wel, dit gaat om een wachtlijst voor de hele regio Utrecht.

- met de landelijke middelen voor de regio Utrecht kan GGDrU aan 432 personen PrEP-zorg bieden.
- in 2022 is het door onderlinge uitwisseling van PrEP-plaatsen tussen regio's voor de duur van dat jaar mogelijk om in de regio Utrecht aan 20 personen tijdelijk extra PrEP zorg te bieden.
- met de coalitiemiddelen kunnen deze 20 personen (voor wie na 2022 een structurele oplossing gevonden moest worden) in zorg blijven en worden aanvullend 105 plaatsen gecreëerd. Op de wachtlijst staan dan nog 259 personen.

De huisvesting vormt een aandachtspunt bij deze plannen. Voor de uitbreiding van PrEP-consulten en soa- en seksualiteitsprekuren is extra spreekkamerruimte nodig in en buiten het Stads kantoor en extra personeel. In het Stads kantoor is deze ruimte op korte termijn niet beschikbaar. In de toekomst streven wij ernaar meer vraaggericht te huisvesten. Dat houdt in dat wij ruimtegebruik en -benutting optimaliseren. Op dit moment loopt een verkenning naar een externe locatie binnen gemeentelijk vastgoed. Ook onderzoeken wij in overleg met GGDrU en samenwerkingspartners de optie 'gedeelde huisvesting'. Onder voorbehoud van voldoende spreekuurruimte en voldoende personeel, start GGDrU op 1 januari 2023 met de uitvoering.

Tot slot hadden wij u toegezegd om met GGDrU een werkbezoek aan de soa-poli te organiseren. Dat werkbezoek heeft inmiddels plaatsgevonden op 1 september.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,